Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vier aristotet. Vorlesungen - Cod. Ettenheim-Münster 195

Fioravanti, Ioannes Baptista

[S.l.], 1630

In metaphyisicam Aristotelis

urn:nbn:de:bsz:31-116355

Visual Library

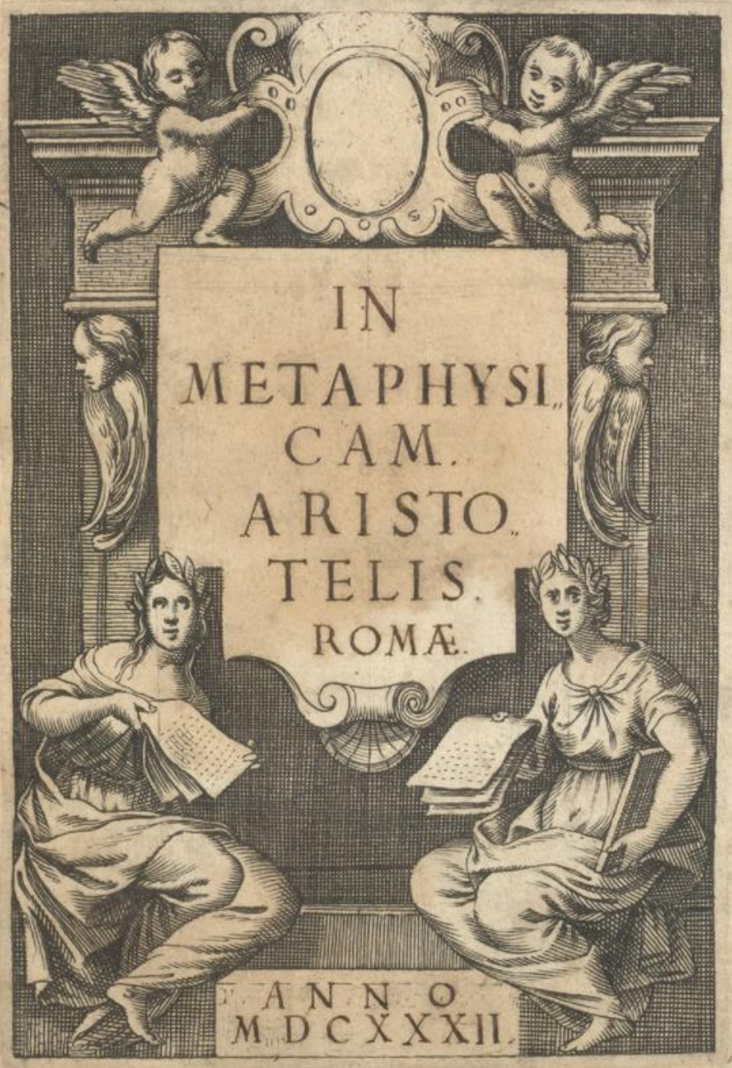

IN METAPHYSICAM ARISTOTELIS.

ROMÆ.

ANNO MDCXXXII.

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg

IN LIBROS METAPHYSICAE ARISTOTELIS PROEMIVM.

Multa quae ad Metaphysicam spectant explicata sunt tum in Logica tum pro occasione etiam in Physica, pauca quae desiderari videntur breviter hic expediemus, quaestiones proemiales de nobilitate et praestantia huius scientiae videri possunt apud recentiores, praesertim apud Suarum initio suae Metaphysicae.

Circa obiectum variae sunt opiniones quae ex rationibus obiecti tum formalis tum materialis alibi explicatis facile possunt impugnari, probabilior et communior sententia est Metaphysicae obiectum adaequatum esse Ens ut ens, nomine entis simpliciter et absolute prolati intelligendo Ens reale et per se, [illegible] excludit, tum Ens rationis cui non convenit esse ens nisi cum addito, tum ens per accidens quod est potius plura entia simul aggregata quam Ens, ideo non potest habere unicam definitionem atque unam proprietatem et consequenter de illo non potest esse scientia. Probatur solum ex textu 4 met: t. 1 ubi ait esse quandam scientiam quae speculatur ens quatenus ens et quae huic insunt secundum se, haec scientia non potest esse alia quam Metaphysica, quia alia scientia quaevis ab hoc sortiuntur obiecta, ut alibi probavimus. Confirmatur 2do idem Aristoteles t. 5 docet esse quasdam passiones entis in quantum ens de quibus est Philosophi providere, hoc est Metaphysici, [illegible] per excellentiam appellatur, et 6 Metaph: t. 1 diserte ait Metaphysicam versari circa ens in quantum ens. Probatur 3tio ratione: quia ut patet legenti libros Metaphysicos, omnia quae ab hac scientia considerantur, ad ens ut ens vel tanquam passiones vel tanquam species vel tanquam principia in quo consistit ratio obiecti adaequati.

Advertendum est obiectum Metaphysicae assignari ens ut ens ut explicet propriam rationem formalis scibilitatis quae ad alias scientias non pertinet, nam licet aliae scientiae considerent entia realia non tamen sub ratione formali entis, quia physica considerat substantiam eandem quae ens est, [illegible] non ut ens sed ut naturalis est, Mathematica quantitatem sed ut est commensurabilis, unde dicuntur aliae scientiae abscindere sibi partem entis, sola Metaphysica considerat ens ut ens in tota sua latitudine quatenus etiam comprehendit Deum et Intelligentias, non tamen per hoc significatur quod Metaphysica consideret eadem abstractam et universalissimam rationem entis non descendendo ad eius species, descendit enim, sed eas semper considerat quatenus entia sunt et est sub abstractione metaphysica praescindendo tum a materia signata tum a sensibili et intelligibili.

Dices: Aristoteles 6 metaph: t. 3 docet quod nisi darentur substantiae abstractae Physica esset prima Philosophia, quod obiectum adaequatum metaphysicae sit substantia abstracta, quia illud est obiectum scientiae quo sublato et ipsa tollitur, sed sublatis substantiis abstractis tolleretur Metaphysica, hoc est prima Philosophia quae de facto datur.

R. Aristoteles ibi docet quod sublatis substantiis abstractis per accidens tolleretur Metaphysica, scilicet respectu nostri, nam si nullam cognosceremus substantiam realiter abstractam a materia vel non haberemus fundamentum abstrahendi a materia rationem communem entis vel si abstraheremus esset ratio illa

adeo confuso

adeo confuse cognita ut non sufficeret ad constituendam scientiam particularem qualis est Metaphysica, ac proinde Physica tunc erat prima Philosophia, sicut substantiae materiales tunc erat primum Ens.

Ex dictis colligitur cur Metaphysica appelletur aliquando ab Aristotele Theologia quia considerat Deum, interdum vero Sapientia quam 6. Ethicorum cap: 7 definit esse scientiam rerum praestantissimarum, quia Metaphysica considerat Deum et Intelligentias abstractas quae sunt entia praestantissima.

QUAESTIO I
De passionibus et modis Entis.
ARTICULUS I
Quid sit Unum, Verum, Bonum?

Tria haec assignantur communiter tanquam passiones Entis, nam reliqua duo praedicata transcendentia res et aliquid sunt potius synonima cum Ente nec significant aliquid quod nostro saltem modo intelligendi superaddat ad Ens, sed potius significant ipsam essentiam et quidditatem maxime intrinsecam Entis. Quod spectat ad unum et unitatem multa diximus in Logica disputatione de universalibus, breviter unum definitur esse quod est indivisum in se et divisum a quolibet alio, dicitur indivisum in se non quia nullam omnino debeat habere in se divisionem, nam unus homo habet in se divisionem corporis et animae, sed quia in ea ratione in qua est unum nullam debet habere divisionem, ut Petrus qui est unus homo in ratione hominis non est divisus quia in Petro non sunt plures homines, negari tamen non potest quod illa quae sunt minus composita sunt magis una quia sunt magis indivisa, et ideo S. Thomas docet Deum esse maxime unum, quia nullam habet compositionem et divisionem in se. Dicitur divisum a quolibet alio, ne alteri alicui possibili, sive etiam repetibili, haec autem divisio a quolibet alio est negatio quod idem est ens et divisum ab alio atque non et aliud, sequitur tamen huiusmodi divisio a quolibet alio ad ipsam indivisionem in se, ex eo enim quod Petrus v.g. est indivisus in se et non habet in se Paulum sequitur quod Petrus non sit Paulus sed quod idem est sit divisus a Paulo.

Ex dictis colligitur primo unum dicere ens in recto et negationem solum negare divisionis, quia hoc ipso quod intelligitur ens cum negatione divisionis intelligitur unum etiam quocunque alio sensu. Confirmatur: quia si esset unum diceret quid positivum supra Ens vel illud esset unum vel non, si primum sicut illud est unum per negationem ita poterat esse ens cum illa negatione, si secundum daretur processus in infinitum, similiter unitas in abstracto dicit in recto entitatem et negationem negationem divisionis, ut patet ex in Logica de universalibus quia unitas in recto ponit ac Deus etc.

Colligitur secundo quomodo unum et multa opponantur et multitudo quidem considerari potest secundum quod ipsa etiam est una, nam etiam in multitudine est aliqua negatio divisionis v.g. in binario est negatio divisionis in ratione binarii, atque ita accepta multitudo non opponitur uni latissime accepto, sed ut multitudo est una secundum quod dicitur per aggregationem et solum distinguitur ab uno simpliciter, unde Ens latissime acceptum dividitur in unum et multa, quia multitudo etiam participat rationem entis latissimam, si vero accipiatur multitudo pro pluralitate illi opponitur unum quasi privative, quia multitudo in ea ratione in qua est multitudo

includit eam

includit eam divisionem cuius negaõ importat ab uno in eadem rãe, v.g. multitudo ho=
minum includit divisionem in rãe hõis, id est, hõiem divisum ab hõie, ĉtra vero unus hõo
dicit in se negãem huius divisionis; dicitur qd opponatur quasi privative, qa carentia divisio=
nis importata ab uno non est proprie privaõ, neque est in sbto apto habere fõam oppositam, nam
unus hõo non est aptus habere divisionem in rãe hõis, sed dicitur quasi privative qa dicit determi=
natum sbtum.

Quaeres: quae sit unitas transcendentalis?

R. cum Suario disp: 4 sect: 3 num: 14 unitatem transcendentalem comprehendere omnem
unitatem quae in aliquo ente reali seu rãe fõali entis inveniri potest, sive illa sit unitas
singularis, sive fõalis et totalis, quare unitas transcendentalis est rão unitatis analogica
communis omnibus unitatibus realibus, et rão quia haec rão unitatis cõis est quae transcendit et vagatur per
omnem rãonem entis.

2da passio entis est verum sive veritas, duplex autem est veritas, altera fõalis quae etiam
dicitur veritas cognitionis et consistit in conformitate cognitionis cum obiecto, altera transcenden=
talis quae est passio convertibilis cum ente, qa de eas dicitur esse verum, ut aurum verum, aurum reale cum
verum, imo etiam propõnes falsae et difformes obiecto transcendentaliter sunt verae, qa verum est
eas propositiones esse falsas, de hac ergo veritate transcendentali quaerimus in quo consistat:

Dicendum est cum S. Thoma in 1mo disti: 19 q: 5, quem sequitur Suarez disp: 8 sect: 7
num: 25 et alii, qd veritas trans. nihil est aliud quam entitas rei prout apta terminare cognitio=
nem veram, sive ut alii loquuntur prout est conformis intellectui vero, atque ita veritas superaddit
entitati solum cognitionem extrinsecam veram, et similiter verum acceptum in concreto di=
cit in recto ens et superaddit denominationem extrinsecam a cognitione vera. Probatur 1mo: veri=
tas ex communi hominum conceptu importat aliquam conformitatem, ergo veritas transcendentalis non potest
aliam importare quam conformitatem cum intellectu vero, neque est alia assignari &c; Probatur 2do:
aliqua entia quae facile terminant nostram cognitionem falsam, ut aurum falsum est illud quod
propter similitudinem in aliquibus accidentibus cum auro est aptum movere ad cognitionem falsam,
neque aliquod ens quod non sit aurum dicitur aurum falsum nisi sit aptum movere ad cognitio=
nem falsam auri, ergo e contra verum aurum erit idem et ipsum quod est aptum movere intellectum
ad cognitionem veram auri.

Obiicies 1mo: si nullus esset possibilis intellectus sive creatus sive increatus, adhuc res esset verae,
ut aurum esset verum aurum, sed non verae, hoc in positione non haberent denominationem extrinsecam a
cognitione vera, ergo res vera non superaddit cognitionem extrinsecam.

R. qd facta illa suppositione impossibili non maneret veritas fõaliter et complete ex de=
fectu cognitionis extrinsecae quam importat a veritate, ut dictum est, sed maneret solum funda=
mentaliter sive quantum est ex parte obiecti, qa tunc non repugnaret veritas ex parte obiecti, hoc est quantum
est ex se esset aptum terminare cognitionem veram si illa esset possibilis, unde tunc etiam expli=
caretur veritas fundamentalis per ordinem ad cognitionem veram possibilem sub conditione, ex quo
colligitur quod licet veritas transcendentales possit explicari per ordinem ad cognitionem veram
actualem quam habet Deus de rebus, sufficit tamen cognitio possibilis, ut supra est explicatum.

Obiicies 2do: veritas fõalis cognitionis sumitur a veritate obiectiva, sed veritas
obiectiva

directiua per nos includit cognitionem veram & veritas cognitionis sumitur a seipsa conformat: cognitio qua cognoscimus quod Petrus currit quia dat vera connexio inter Petrum et cursum, et rursus ideo Petrus vere currit, quia vere est connexus cum cursu quia connexio illa conformat cognitionem veram & committitur circulus.

R. negando maiorem: veritas enim formalis cognitionis est conformitas cum obiecto non quatenus vero reduplicatiue, quia ut sic reduplicat cognitionem ipsam, ac proinde veritas cognitionis sumeretur a seipsa, sed est conformitas cum obiecto vero specificatiue accepto, hoc est cum eo quod denominat verum, sicut etiam dicitur intellectio vera conformari et terminari ad intelligibile non quidem formaliter et reduplicatiue sed specificatiue acceptum, id est ad illud quod denominat intelligibile. ad conformandum debet eodem modo, ideo est vera propositio Petrus currit quia conformatur vera connexioni existenti inter Petrum et cursum non quidem quatenus est vera reduplicatiue sed specificatiue accepta, id est ad illud quod denominat intelligibile adeoque non fit circulus.

Aliqui aliter explicant verum transcendentale quod scilicet opponatur enti negatione falsitatis et falsitatem dicunt consistere in imitatione et ficta apparentia qua unum ens alterum imitatur ut falsitas auri consistit in imitatione auri veri quae imitatio nihil est aliud quam splendor, color et similia accidentia contra auro vero et falso.

Sed contra est primo, quia hac ratione conueniens enti haec negatio imitationis et apparentiae alterius rei esset vera res illa, quod est falsum, nam ferrum et plumbum non imitatur aurum neque habet colorem et splendorem auri in quibus consistit illa imitatio, et tamen ferrum non est verum aurum. 2.º ratio, quia quamuis ferrum careat illa imitatione et apparentia tamen non est aptum terminare veram cognitionem auri; 2.º in tantum aurichalcum habens colorem et splendorem auri dicitur imitari et apparere aurum in quantum est aptum mouere intellectum ad falsam cognitionem auri & imitatio seu falsitas auri superaddit illis accidentibus falsam cognitionem auri & etiam veritas debet superaddere entitati cognitionem veram. Aliis alioquin quod nisi aurichalcum facile moueret ad illam falsam cognitionem non appareret aurum.

Tertia passio entis est bonitas vel bonum, hoc autem nihil est aliud quam ipsum ens prout est conueniens alicui, quae conuenientia est entitas connotando aliquid quod habet inclinationem siue capacitatem ad tale ens ut sibi proportionatum; probatur primo ex Arist. 2 Ethic. cap. primo approbat definitionem boni traditam ab antiquis: bonum est id quod omnia appetunt, in qua definitione per appetibilitatem explicat eius fundamentum quod nihil est quam conuenientia ut supra explicata, probatur 2.º ex diuisione boni in honestum, utile et delectabile quae omnia important conuenientiam et appetibilitatem, atque bonum ita acceptum, et quod est conueniens alicui dicitur bonum relatiue, praeter etiam ratione cuius fit bonum absolute et non in ordine ad alterum et ita acceptum est idem atque id quod habet perfectionem sibi conuenientem, ut docet S. Thomas quaest. 1 de malo art. 2 quare in hac acceptione idem est bonum atque perfectum seu ens cui nihil deest ex iis quae requiruntur ad eius perfectionem essentialem, quare bonum ita acceptum superaddit enti solum conceptum explicitum per quem exprimat ut includens omnem suam perfectionem, utroque modo acceptum bonum est passio entis, sed ens habens in se perfectionem sibi conuenientem et essentialem pertinet ad bonum honestum et dicitur honestas naturalis, similiter ut ens est conueniens alicui, nam accidentia semper alicui subiecto et conuenientia

et aliis erroris

ē actus erroris ut actus ē, ē bonus, ē conveniens potentiae, oēs etiam nescientia ē alicui conveniens proportionata vel ut objectum vel ut causa, vel ut sociabilis, vel alia aliqua ratione; quod si unum tamen ens esset possibile non haberet bonitatem relativam nisi fundamentaliter quatenus scilicet: quantum ē ex se posset alicui alteri convenire si illud esset possibile, ut diximus de vero.

Obijcies: verum importet formaliter cognitionem veram saltem possibilem, ergo etiam bonum importat formaliter appetitum, non convenientiam quae praecedit appetitus.

Respondeo nego paritatem, quia in vero non reperitur aliquid antecedens cognitionem ratione cujus dicatur ens formaliter verum, at in bono reperitur convenientia quae antecedit appetitum.

Colliges ex dictis quod haec tria a nobis explicata non sunt propria ē in rigore passiones entis, ratione quia propositiones propriae ē demonstrabiles in scientijs sunt ex natura rei distincta a subjecto debent per ejus definitionem tanquam per veram causam demonstrari, respective ad illorum quae non distinguuntur ex natura rei sed tantum ē solum causa virtualis, sed tres enumeratae rationes non distinguuntur ab ente ex natura rei, imo illud important in recto, ideo solum attribuuntur quam passiones entis dici solent, ex quo ulterius sequitur, quod Metaphysica secundum eam partem in qua agit de his rationibus non est propria scientia, quae definitur cognitio per veram causam, ē tamen scientia secundum alias partes in quibus habet veras demonstrationes de intelligentijs abstractis quae non possunt aliam scientiam attinere, ē in quibus habet demonstrationes negativas per propriam causam, neque ē necesse ut omnes partes unius scientiae, quae scilicet conveniunt sub eadem abstractione ē sunt circa idem objectum formale, habeant veras demonstrationes, ut contingit in omnibus scientijs Physica, Mathematica, ē quae satis ē si principaliter tamen pars scientia vere ē proprie demonstret.

ARTICULUS II.

Utrum essentia distinguatur ab existentia nemine cogitante?

Existentia ē ratio formalis per quam aliqua res est in natura ē extra suas causas cum prius esset in potentia sua causa, nam sicut in homine ē praedicatum ē ratio formalis rationalitatis per quam constituitur in esse rationalis, ē rationalitas per quam constituitur in esse rationalis quae appellantur in rebus creatis essentia, ita etiam concepto ipso eorum existunt praedicatum ē ratio formalis per quam constituitur in esse actu extra causas ē in ipso ē hanc appellamus existentiam, de qua quaerimus: utrum sit quid distinctum nemine cogitante ab essentia?

Prima sententia affirmat, ē S. Thoma de ente ē essentia cap: 5 1 parte quaest. 3 art: 4 quam sequuntur communiter Thomistae; fundamentum ē multiplex quod essentia separatur ab existentia, ergo ab illa distinguitur nemine cogitante. Antecedens probatur essentia ab aeterno habet aliquod esse, quod dist[in]guuntur a nihilo, sed existentia non ē ab aeterno, ergo essentia habet aliquid esse quod separatur ab existentia nemine cogitante, quia ideo illa distinguuntur nemine cogitante quibus conveniunt praedicata contradictoria, sed essentia ē existentia sunt hujusmodi. Minor probatur: essentia nullam habet causam efficientem, antecedit liberam Dei voluntatem ē ab illa non dependet, ē immutabilis, ē ab aeterno, contra vero existentia habet causam efficientem, non antecedit liberam Dei voluntatem sed ab illa pendet, non ē immutabilis, nec ē ab aeterno, ergo essentia ē existentia conveniunt praedicata contradictoria. 3° quotiescunque duae rationes sunt idem realiter non sunt una esse sub praedicato contradictorio alterius, v: g: esse hominem ē esse substantiam sunt duae rationes realiter identificatae in homine ē ideo implicat esse hominem et non esse substantiam, sed essentia hominis ante mundum erat sub praedicato contradictorio existentiae quia tunc non existebat, ergo essentia non identificatur

realiter cum

realiter cum existia; Atr nihil pt realiter e vere ee in pcia ad seipsum aut transire ad seipsum, sed ectia poss ante mundum erat in pcia ad existiam e deinde transiuit ad existiam ergo ectia poss e eius existia n st eadem.

2da sententia negat, e Nominalium e aliorum, quos sequit Suarez disp: 31 sect: 1 e seqq.

Dicendum e existiam nemine cogitante n distingui ab ectia. Pbr primo: qa nullum e incitiuum e necessitas huius distinctionis, neq e. pt manere ectia sine existentia, qa si maneret vere existeret e illi reueniret receptis formalissime existendi sublata

Vt patebit existia, neq alia argta vrgent, ex illorum solutione. Pbr 2do: si existia distingueretur ab ectia vel illa existit actu e extra caas seipsa, vel per aliquid superadditum, neutrum dici pt. Ergo; n 2um, qa daret processus in infinitum in existentijs; n primum, qa sic existiam se ipsa existentem facerent illa argta qua ab aduersarijs stra nos afferunt, imo ectia existia ab aeterno habent aliqd ee, ergo et ipsi stradistinguit a nihilo, et n e ee actu e extra caas, 2do ectia existia nullam ht caam efficientem, n dependet a volutate Dei et qua pt sociata stradictoria ij qua reueniunt existia actuali e existenti extra caas; 3tio existia transit de ee possibili ad ee actu, sed e actualis seipsam, ergo transit ad seipsam.

Dicent aliqui primo existiam n existere, sed ee id quo aliud existit.

Sed stra e, qa etiamsi existia existat solum vt quo redeunt argta, nam existia possibilis ht ab aeterno aliqd ee vt quo, ratione cuius stradistinguit a nihilo et ab existia possibili, sed illud n e ee id quo actu res e extra caas sed solum possibiliter, ergo illud ee separatur ab hoc quod e ee id quo actu res e extra caas e consequenter falsum e qd existia existat actu vt quo seipsa.

Dicent 2do alij qd existia existit per actualem viunctionem cum ectia, ita vt ectia formaliter existat per existiam, existia vero per actualem informationem ectiae.

Sed stra e, qa vel actualis illa viunctio e informatio e distincta ab existia nemine cogitante, vel sola ratione; si 2um, ergo existia existit realiter seipsa; si primum datur processus in infinitum, qa ipsa viunctio debet existere per aliquid superadditum cum ipsa etiam transeat de ee possibili ad ee actuale; neq dicas viunctionem illam existere formaliter per ipsam existiam ad quam terminat, ita vt viunctio actualis nihil sit aliud quam hoc totum viunctio illa e existia, nam hoc totum prius erat aliquid possibile e deinde transiit ad ee actuale, ergo per aliquid superadditum e stradistinctum ab ipso toto debet ee actu sicut per aduersarios ectia possibilis per aliquid a se stradistinctum transit ad ee actuale, e ratio e, qa illud totum acceptum secundum suam ectiam e indifferens ad ee actu e n ee actu, ergo n includit in se formam per quam stituit in ee actu, impossibile e. e vt possita fma determinante ad aliqd ee et totum qd per illam stituit sit adhuc indifferens ad illud ee, vt inducenti patebit. pro solutione argtorum.

Notandum e primo qd adhoc vt ectia realis ante existiam distinguat a nihilo e ente rationis n e necesse illi tribuere aliqd ee intrinsecum, tum qa huiusmodi ee deberet ee aeternum, necessarium e immutabile, ac proinde independens e n factum a Deo, ergo daret aliqd ee intrinsecum creaturis independens a Deo, qd e absurdum, qa solus Deus e ens ab alio independens e necessarium, tum qa n pt assignari ~~creat~~ necessitas tribuendi creaturis

hoc ee aeternum

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg

hoc ee æternum, nam entia realia ab æterno ante existentiam distinguit a nihilo et ente rationis etiam in esse illo, et entia rationis, quia entia realis ab æterno non includunt repugnantiam ad existendum quam repugnantiam includunt nihilum et ens rationis, exemplo res erit clara, homo, lapis et cætera entia realia non includunt in se non esse aliquem nec potest dici cum esse, nec potest negari quin sit per[illegible] non est, sicut a reali [illegible] quia includunt [illegible] non esse rationale nec potest [illegible] cum rationali, nec potest negari sine illa negatione, ex quo fit ut entia realis non involvat in se aliquam rationem quæ repugnet cum esse et existentia cum qua repugnat solum non est; dicit ab æterno hoc esse est non tamen est verum quod ab æterno [illegible] rationes non esse [illegible] quod [illegible] valde diversa prima est propositio negativa in qua de homine negat esse, ad quam verificandam sufficit si homo secundum se et qua entitas [illegible] abesset ad verificandum quod a reali secundum se non sit rationale sufficit quod [illegible] a rationali eiusque negatione, secunda propositio est affirmativa in qua de homine affirmat non esse, ex negatione prima propositione potest inferri secunda, quia non sentire gante ad infinitum, item non licet argueri [illegible] in ordine ad illectum tamen est non [illegible] eius contraria [illegible] ut est in casu [illegible].

Dices: includere negationem est non esse [illegible] non includere negationem est autem existentia esse, sed entia ab æterno non includunt negationem existentiæ [illegible] est seu non esse.

Respondeo imo falsum est [illegible] non est [illegible] verificari de [illegible] [illegible] ab esse et eius negatione [illegible] sicut non esse rationale verificatur de reali secundum se quia ratione [illegible] rationali et eius negatione, quare falsum est quod sit idem includere negationem et non esse, ideo nego etiam seq.: quia potest aliquid non esse etiamsi non includat negationem [illegible] nec includat ipsum esse, sed abstrahat [illegible], ut patet in reali quod non est rationale secundum se et eodem ab illis [illegible], contra vero nihilum et ens rationis includunt in se repugnantiam ad existendum quia includunt in se non esse [illegible] [illegible] est ipsum non esse, chymæra v.g. [illegible] includit in se esse cervum et non esse cervum [illegible] radicaliter, includit [illegible] ad quem necessario sequitur non esse cervum; quare si quæras per quid distinguitur homo et entia realis antequam existant a nihilo et ente rationis, respondendum est distingui per hoc quod non est quod includunt nihilo et ente rationis et non includit in entia reali, advertendum [illegible] cum dicitur entia possibilia distingui ab ente ficto [illegible] quod distinguntur ex parte rei, quia cum neque entia realis neque ens rationis habent in se ullum esse non possunt in se distingui seu realiter distinguuntur in ordine ad conceptum, id est, si illa duo [illegible] intellectus concipit aliquid in uno quod non concipit in alio [illegible] de quacunque re dicitur eandem vel diversam [illegible] in ordine ad conceptum cum fundamento in re, cum distingui et esse diversum in se ex parte rei conveniat solum rebus existentibus, difficultatem faciunt aliquæ propositiones in quibus de entibus et rebus possibilibus ante existentiam videtur affirmari esse, nam entia dicuntur esse ab æterno, hoc ab æterno [illegible] in quibus propositionibus affirmat verbum [illegible] esse, pro qua re intelligenda.

Advertendum est quod denominatio [illegible] explicata per verbum est, [illegible] est solum verbalis et grammaticales non realis, quia nihil entitates affirmat de præsenti ex parte obiecti, exemplis res erit clara: res præterita vel futura dicitur quod nunc est præsenti et præterita vel futura, v.g. [illegible] est nunc præteritus, Antichristus nunc est futurus, in quibus propositionibus non affirmamus [illegible] et Antichristo esse a parte rei de præsenti [illegible] esse [illegible] sed solum affirmamus de illis [illegible] habuit in ratione præterita et hic habebit in ratione futuri, [illegible]

[illegible] in tempore

quae in tempore e duratione quae comparatae cum praesenti habent rationem praeteritae verum erat dicere
tunc quae fuerunt denominandi, tantum nunc est praeteritum et existentia hominis in du=
ratione praeterita, cum tamen nunc de praesenti homo nullum habeat esse, similiter cum dicitur ab ae=
terno homo esse possibilis denominatio illa esse est solum verbalis, neque significat quod homo ab aeter=
no habeat in se et intrinsece aliquod esse, sed solum significat quod si ab aeterno homo existeret non in=
clauderet repugnantiam et implicantiam cum esse, sicut includeret chymera, quare in ea
propositione affirmatur de homine sub conditione tamen esse et existentia, similiter cum dicitur creatura esse
ab aeterno solum significat quod si creatura homo vel alterius rei realis ab aeterno produceret
ab aeterno existeret, vel si Deus vellet hominem producere homo existeret, in quibus propositio=
nibus non affirmatur absolute ullum esse et ulla existentia de homine, sed solum affirmat quod haberet ex=
istentiam posita et completa illa conditione, similis est sensus alterius propositionis homo ab aeter=
no erat, [illegible] et [illegible] in his propositionibus [illegible] aeterna veritatis [illegible], nec requiritur ipsos esse
et creaturas [illegible] sed [illegible] nexio [illegible] requirit ut illa extrema habeant esse
in se [illegible] tamen [illegible] quandocumque [illegible] existeret homo existeret etiam animal rationale,
nam etiamsi nullus homo esset adhuc vere diceretur, quod si existeret homo existeret cum illis
praedicatis, quod [illegible] propositiones aeternae veritatis semper in has conditionales resolvuntur.

Notandum [illegible] ex eo quod creaturae reales non includant in se repugnantiam ad existentiam
[illegible] sunt obiectum aeternae [illegible] in illa habent esse etiam antequam existant, hoc ipso
ab illa per denominationem extrinsecam dicuntur esse possibiles, nam [illegible] dicatur ha=
bere aliquod esse per denominationem extrinsecam non est necesse, ut [illegible]
cognitae etiamsi nunc non existat, similiter ab aeterno et antequam existerent creaturae
habuerunt esse obiective in mente Dei, quia ab aeterno fuit cognitio Dei circa creaturas
dupliciter [illegible] cognitio aliqua terminari ad obiectum primo affirmando et iudicando quod obiectum
ita correspondeat a parte rei in se existens, secundo simpliciter tamen apprehendendo et cognos=
cendo obiectum vel certe sub ratione tamen iudicando quod si existeret a parte rei existeret cum
talibus [illegible], cum primo modo aliquid cognoscitur a Deo quia eius cognitio falli non potest necesse
est ut in se existat et correspondeat a parte rei illi conceptui, cum vero cognoscitur secundo modo non
necesse est quod obiectum in se existat a parte rei sed solum habebit esse obiective in mente Dei,
ex quo solvitur argumentum Deus aliquando cognoscit creaturam et non existentiam [illegible] distinguuntur re=
mine cogitante, solvitur [illegible] distinguendo [illegible], Deus cognoscit creaturam habentem esse obiecti=
vum et non cognoscit existentiam habentem similiter esse obiectivum nego [illegible], cum et [illegible]
eodem modo deberet habere [illegible] cognoscit creaturam habentem esse obiectivum et non cognoscit
existentiam correspondentem a parte rei [illegible], et nego [illegible], quia ex eo quod existentia non corres=
pondeat actu a parte rei, cum creatura habeat tamen esse obiective non recte infertur distinctio inter
illas, hinc [illegible] distinctionem existentiae in signatam et exercitam, existentia tunc
dicitur signata cum habet tamen esse obiective vel [illegible] Dei, tunc vero dicitur exercita cum corres=
pondet actu a parte rei, ex qua distinctione solvuntur multae aequivocationes in hac materia, nam
ex eo quod aliqua [illegible] conveniant creaturae in esse obiectivo et non existentiae in esse actuali et exercito
inferunt adversarii distinctionem inter illas, quae illis nulla est, quia ad inferendam distinctio=
nem deberet idem praedicatum de uno affirmari et de altero negari accepto secundum idem esse,

alioquin a

alioquin non est praedicata transcendentia et si velit essentiam secundum esse obiectivum distingui ab
existentia actuali et exercita altero sicedendum est, quia esse obiectivum dicit formaliter cognitionem contra-
sectam essentiae, quae sine dubio distinguitur ab existentia. his positis Respondeo ad primum argumentum contrariae sententiae
negando antecedens; ad eius probationem dico essentias antequam existant distingui a nihilo et ente ficto per
aliquid non esse quod existit in illis et non inest in illis, quare falsum est quod distinguantur per aliquid esse
aeternum et immutabile. ad secundum dist. ant. nego min.; ad eius probationem dist. antecedens essentia quo-
ad suum esse nullam habet causam efficientem, non dependet a voluntate Dei, et immutabilis et; nego
ant.; in hoc et pari passu procedit cum existentia, essentia quoad connexionem praedicatorum quae habent
a parte rei et non sive tamen obiective et in potentia sua causae, ideo ant. et nego cons.; quia in praedicatis non af-
firmat et negat idem; nam affirmat immutabilitatem et independentiam a Deo secundum connexionem
praedicatorum essentialium et negat immutabilitatem et independentiam a Deo secundum esse a parte rei.
ad tertium dist. ma.: quotiescunque duae rationes et cum sit altera esse in perpetua sub praedicato transcenden-
tia alterius vero maiorem, non sit altera esse obiective in mente alicuius aut in potentia suae causae sub
praedicato transcendentia alterius nego ma.; secundo dist. min.: essentia hominis ante mundum erat in se
ipsa sub praedicato transcendentia existentiae nego min.: erat obiective in mente et potentia Dei sub prae-
dicato transcendentia existentiae concedo, atque eo quod non corresponderet existens a parte rei sed do min.; et
nego cons.; idem tenent dicere adversarii distinguentes essentiam ab existentia, nam illud totum confla-
tum ex essentia et existentia antequam producatur est essentia existens, et tamen antequam producatur non corre-
spondet illud totum a parte rei sed est sub praedicato transcendentia, nam ab aeterno est verum dicere
quod illud conflatum ex essentia et existentia est essentia existens et tamen ab aeterno illud conflatum non existebat a
parte rei. ad quartum dist. ma.: nam esse in potentia cum sit duplicitur, primo in potentia subiectiva; secundo
in potentia obiectiva sive, ut alii loquuntur, in potentia effectiva in sua causa, primo modo nego ma.; secundo nego
et posita eadem distinctione in minori nego cons.; in eundem sensum adhibet quidam similis di-
stinctio, dupliciter posse esse aliquid in potentia, primo subiective sicut lignum est in potentia ad calorem, secundo
terminative sicut calor ipse est in potentia antequam sit, quia scilicet potest esse terminus generationis suae et hoc
pacto omnes creaturae sunt in potentia ad ipsas et activum esse antequam sint quatenus possunt esse terminus
actionis productivae Dei. difficultatem in hac re facit imaginatio quae magnam essentiam
antequam existat esse aliquid quod manens idem transeat a non esse ad esse, sicut paries transit a pri-
vatione albedinis ad esse album, cum tamen ante existentiam creatura nullum habet esse in se sed solum
obiective in causa et mente Dei, unde nihil erat ante existentiam quod postea manendo idem tran-
sire ad existentiam, sed per productionem et de novo creatura tota tam secundum essentiam quam
existentiam cum antea non esset et improprie solum potest transire quatenus incipit esse in se quod
antea non erat in se sed solum obiective in causa et cognitione Dei.

Obiicies primo: hoc est discrimen inter Deum et creaturas quod Deus est essentialiter suum esse,
creaturae vero existere est esse accidentale, ergo existentia creaturae non est idem cum eius essentia.

Respondeo discrimen inter Deum et creaturam ratione existentiae in hoc sistit, quod tam essentia quam
existentia Dei necessario semper et fuit et erit, et ideo Deus necessario et essentialiter semper cor-
respondet a parte rei, existentia vero et essentia creaturae non semper correspondent a parte rei sed
et aliquando creatura non existere et ideo existentia est accidentalis creaturae, quia possunt creaturae
absque propria existentia esse a parte rei, sicut rationale dicitur accidentale animali quamvis cum illo

identificetur

identificet realiter, qa sic: pt revipi actual absq eo qd recipiat, et affirmet esse identificationem vocali, ita etiam pt recipi existentia creaturae absq eo qd affirmet vere eius existentiam correspondere a parte rei, ex quo illigitur in quo sensu dicat qd Deus est verum esse, et non vero creaturae, intelligit. scilicet de necessitate eius correspondendi a parte rei quam necessitatem non habet creatura.

Obycies 2do: existere creaturae debet esse aliquid receptum in alio, nempe in essentia et distinguitur ab essentia; tns pbat: qa esse creaturae est esse per participationem.

R. nego ans, sufficit enim ad rationem creaturae, ut habeat esse receptum ab alio, id est a causa efficiente, neqe necesse ut esse ipsius recipiat in alio tanquam in toto, dicit, etiam creaturam recipere esse in se non subiective, sicut materia recipit formam, sed terminative, sicut calor recipit esse per calefactionem, qa est terminus suae productionis per quam recipit esse in se ipso.

Obycies 3tio: hoc aliquando existit aliquando non existit actu et per aliquid superadditum debet formaliter determinari ad existendum; Consequentia pbatur: id qd est indifferens ad aliquem effectum formalem per formam superadditam est determinandum, quo posito ulterius sic arguitur: hoc per existentiam determinatur ad existendum et existentia est aliquid distinctum et superadditum homini sive essentia.

R. retorquendo 1mo argumentum: compositum ex essentia et existentia aliquando est tantum possibile et non existit actu a parte rei, aliquando existit actu et illud compositum per aliquid aliud deberet determinari ad esse actu, si valet argumentum adversariorum, atque ita poneret 2da existentia; 2do nego 1mam seq: ratio est ut hoc qui antea in se non erat existat a parte rei non requirit alia forma illi superaddita, sed satis est qd ipse tantum habeat esse, per hoc est facere et quocunque alio sublato, illud vero existentiaque, deceptio est in imaginatione qa imaginamur hominem quando non existit habere in se atque esse qd deinde transeat ad existendum, cum tamen revera hoc cum non existit nullum habet esse in se, cum vero hoc producit et incipit existere, ille qui antea non erat existit actu formaliter a ipso et solum indiget causae efficientis determinatae ad generandum, minorem vero illud, qd id qd est indifferens ad aliquem effectum formalem debet per formam superadditam determinari; intelligitur de eo qd iam in se habet esse et sit constitutum a parte rei adhuc tamen est indifferens, ut paries qui aliquando existit albus eo qd sit albus aliquando vero est albus.

Obycies 4to: essentia possibilis tantum est non ens et essentia existens est ens, sed ens et non ens distinguuntur nemine cogitante, et essentia possibilis et essentia existens distinguuntur et ipsi non distinguuntur, nisi ratione existentiae et existentia est distincta ab essentia possibili.

R. nego ma; nam quamvis vera sit propositio negativa essentia possibilis non est ens, qa de illa non pt absolute affirmari esse ens simpliciter et absolute et dicere ac eo de quo dicitur, ipsum id qd fuit vel erit sit tamen ens cum addito, id est praeteritum vel futurum, tamen non verificat propositio affirmativa qd essentia possibilis sit non ens, haec enim significat qd essentia includat in se non esse.

Dices: hoc vel Antichristus possibilis non est ens et Antichristus actualis ens, sed non ens sive id qd non est ens distinguitur nemine cogitante ab ente et c.

R. negando min; qa distinctio est inter ea quae existunt, et a. relatio supponens duo extrema, et qa non ens non existit ideo de illo non pt absolute affirmari qd distinguatur

ab ente,

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

abente, quamvis sub ratione dici posset quod si non ens esset distingueretur ab ente, et ita idem est dicere Antichristus possibilis non est ens ac dicere quod nunc de praesenti non existit, nam licet illa negatio absolute existentia esset praescindendo ab omni tempore falsa esset propositio, quia in tempore futuro de Antichristo affirmabitur esse, et de omni re possibili potest in aliquo tempore affirmari quod sit, quia non habet repugnantiam cum esse, distinguuntur vero res possibiles a futuris quod de hac affirmabitur esse, de illa vero solum non repugnat affirmari in aliquo tempore. Si ergo ad argumentum ergo distingui potest minor, non ens, hoc est id quod de praesenti non est distinguitur nemine cogitante ab ente, idest ab eo quod in alia differentia temporis existit nego minorem; idem est Antichristus qui nunc non existit existet in tempore sequenti, non ens, idest, quod id quod includit non esse et repugnantiam cum esse distinguitur ab ente, concedo minorem, et nego consequentiam, quia Antichristus non includit in se non esse.

Obycies 5to: humanitas Christi Domini manet sine propria existentia et existit sola existentia Verbi ergo essentia separatur ab existentia; confirmatur in venerabili Eucharistia remanet existentia panis ablata sua essentia etc.

Respondeo nego Antecedens, sicut negatur communiter a Theologis 3tia parte, et certe si humanitas Christi potest existere existentia Verbi cur non etiam potest subsistere subsistentia Verbi, quod adversarii negant, ideo unio inter humanitatem et existentiam Verbi supponit in aliquo priori utrumque extremum existens, et cum unio actualis relatio transcendentalis requirens tam subiectum quam terminum actualem, sed implicat ut in aliquo priori ante huiusmodi unionem humanitas existat posito quod existat per existentiam Verbi etc. Ad confirmationem Respondetur eodem modo, gratis enim dicit remanere existentiam panis in Eucharistia tribuens formaliter esse existere accidentibus, deinde non potest assignari quid corrumperetur dum destruitur substantia panis si existentia, et haec remanet, essentia secundum esse possibile, quia ut sic essentia semper remanet; nec potest dici quod corrumpatur essentia quoad esse unitum cum existentia, quia adhuc ut tollatur illa unio debet destrui alterum saltem eius extremum, sed neutrum destruitur, ut patet ex dictis etc.

Quaeres: utrum existentia saltem formaliter et per intellectum distinguatur ab essentia: negat Hurtado disp: 2 metaph: sect: 4 subsect: 3 § 52, fundatur ergo quia existentia nec formaliter distinguitur ab entitate actuali, sed entitas actualis non distinguitur formaliter ab essentia ergo nec existentia. Maior patet. Minor et probatur supponendum est quod essentia accipi potest realiter, vel secundum esse possibile, si primo hac ratione non est ens et ideo non potest esse idem cum existentia, vel ut est quid reale positivum, et de hoc procedit quaestio; quo posito sic licet argui: essentia ut est quid positivum dicit aliquid intrinsecum quo distinguitur a non ente, sed de esse est effectus formalis existentiae, ergo dicit existentiam et entitas actualis sive essentia ut est quid positivum non distinguitur formaliter ab existentia, nec etiam ab essentia.

Affirmat Suarez disp: 30 sect: sua.

Dicendum est essentiam et existentiam distingui formaliter hoc est, tanquam duae rationes formales per intellectum inter se diversae et distinctae. Probatur: saepe cognoscimus hominem leonem etc. absque eo quod cognoscamus illos existere, immo multa cognoscimus de quibus dubitamus, an possint existere, licet vere sint possibilia, et aliquando cognoscimus essentiam non cognoscendo explicite existentiam, ergo illae sunt duae rationes formaliter distinctae. Ultima cons: patet quia idem actu non respicere possunt duae rationes formales distinctae, quia aliquando cognoscimus actu non cognoscendo explicite rationale, et idem dicendum de essentia et existentia.

Confirmatur:

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Confirmatur: si esset impossibilis causa efficiens productiva hominis non posset homo existere, neque posset concipi ut vere existens, sed facta illa suppositione adhuc possumus concipere essentiam hominis quatenus ex se non includit repugnantiam cum esse et possumus concipere essentiam hominis realem absque eo quod illam concipiamus existentem. Consequentia patet: quia per hoc distinguitur essentia realis a chimerica quod realis non includat in se repugnantiam cum esse. Minor patet: quia facta illa suppositione adhuc esset verum quod animal rationale quantum est ex se non includit repugnantiam cum esse; neque creas conceptu essentia non repugnantis cum esse et existere, includi et concipi etiam existentiam et adhuc ille conceptus concipere existentiam, nam in eo conceptu includitur concipi ut aliquid extrinsecum essentia hominis cum quo non repugnat ut illa jungatur, non vero concipitur existentia ut inclusa in praedicatis essentialibus hominis.

Ad fundamentum primae sententiae nego minorem; ad cuius probationem dico posse a nobis concipi essentiam prout in intellectu est esse obiectivo praescindit tam ab esse possibili quam ab esse actuali sive contingenti, nam licet a parte rei essentia realis semper sit aut possibilis tantum aut actualis et contingens, tamen esse obiectivo est per intellectum potest praescindere ab utroque statu ut si concipiam animal rationale esse non inquirendo an sit possibile vel actuale, sicut possum cognoscere animal praescindendo per intellectum a rationali et irrationali licet a parte rei semper sit cum una ex his differentiis.

Quod si quaestio proposita intelligatur utrum quando in re existente concipitur essentia actualis et existens et similiter existentia actualis et existens concipiantur duae formalitates, pars negativa mihi videtur verissima, quia essentia actualis includit essentialiter actualem existentiam, unde illis duobus conceptibus non respondent duae rationes formales distinctae et ideo synonymae sunt hae propositiones, res sit in actu suam essentiam et sit in actu suam existentiam et hoc solum probat argumenta adversariorum.

Obiicies: si essentia rei distinguitur formaliter ab existentia etiam essentia existentiae distinguitur formaliter ab exercitio eiusdem existentiae. Consequens est absurdum ergo etc. Respondeo: maior probatur: ideo essentia rei distinguitur ab existentia quia possumus concipere essentiam praescindendo ab hoc quod existat vel non existat, sed etiam possumus concipere essentiam existentiae praescindendo ab eius exercitio, hoc est ab eo quod correspondeat a parte rei vel non correspondeat. Minor probatur: quia idem actuale exercitium potest praescindendo ab hoc quod correspondeat vel non correspondeat a parte rei et ipsum etiam potest concipi duplici conceptu et distingui in duas rationes formales, unde daretur processus in infinitum in huiusmodi rationibus.

Respondeo negando sequelam maioris, pro quo advertendum est quod prima et secunda operatio intellectus non differunt penes obiectum quod eodem possunt utramque terminare, sed solum ex eo quod secunda certificat rem ita correspondere a parte rei, prima vero id non certificat sed simpliciter rem repraesentat, et ideo tales operationes dicuntur differre modis diversis modo tendendi in obiectum, secunda operatio tali modo tendit in obiectum ut illud esse a parte rei certificet, prima modo tendendi non movit secunda operatio, et ideo posito iudicio movetur voluntas ad operandum circa obiectum illud cognitum et iudicatum, sed a sola apprehensione moveri non potest, quare cum cognoscimus iudicando essentiam esse a parte rei, id est correspondere existentiam et exercitium importatur diversitas solum ex parte cognitionis non ex parte obiecti, posito dico quod cum cognoscitur actuale exercitium existentiae correspondere a parte rei non repraesentatur ex parte obiecti diversa ratio formalis ab ea quae repraesentatur dum cognoscitur existentia ipsa sine actuali exercitio existendi solum differendum esse possibile et per primam operationem.

operationem intellectus, sed diversitas est solum ex parte cognitionum, unde falsum est quod in ipsa sextia formas distinguere ex parte obiecti omnes rationes formales.

ARTICULUS III

Utrum gradus Metaphysici distinguantur inter se nemine cogitante?

Pro tituli intelligentia revocandum est in memoriam quod explicatum est fusius in Logica unam et eandem simplicissimam entitatem esse multiplicem (virtualiter) quatenus in ordine ad diversas proprietates et operationes convenit cum alijs rebus diversis et inter se distinctis, unde fit eadem entitas in ordine ad illas diversas operationes respici pluribus conceptibus inadaequatis, v: g: Petrus quatenus est principium sentiendi est animal in quo convenit cum Leone, equo etc, quatenus vero est principium discurrendi in quo convenit cum Paulo et alijs hominibus est rationalis, et in Petro sunt huiusmodi principia more eiusdem indivisibiles tam rationalis, haec proprietates et principia sive rationes formales quas solum distinguit per intellectum et in ordine ad diversos conceptus appellantur gradus metaphysici et partes eorum, de quibus non est controversia, utrum distinguantur inter se etiam ex natura rei et ante omnem operationem intellectus, eadem difficultas est de individuatione quomodo distinguantur.

Scotus cum suis affirmat gradus metaphysicos inter se et etiam ab individuatione distingui formaliter ex natura rei et ante omnem operationem intellectus, namque praeter distinctionem realem, modalem, et rationis aliam invenerunt hi Authores distinctionem formalem ex natura rei, quae convenit rationibus formalibus vero inseparabilibus a parte rei, quibus tamen ante omnem operationem intellectus conveniunt praedicata contradictoria, etc: haec non possunt verificari de eodem nisi esse et esse aliquam distinctionem ex natura rei inter ea de quibus verificantur contradictoria ante operationem intellectus, et huiusmodi distinctionem tribuunt gradibus metaphysicis, v: g: animali et rationali, quia ante omnem operationem intellectus animali convenit sentire non discurrere, et contra rationali discurrere non sentire.

Sanctus Thomas j parte q: 40 art: 4 quem alij sequuntur cum Suarez disp: 3 sect: 9 num: 8 docet gradus metaphysicos et ab individuatione distingui sola ratione, hoc est, in ordine ad diversos conceptus quibus eadem res est sufficiens ratio diversarum proprietatum et operationum.

Dicendum est cum hac sententia esse. Probatur: nulla est necessitas tribuendi huiusmodi gradibus aliam distinctionem quam rationis et per ordinem ad diversos conceptus, atque probatur: tum quia huiusmodi gradus nunquam separantur a parte rei et qui semel sunt coniuncti non habent ut unus reperiatur sine alio, ergo nulla est necessitas est signum distinctionis ex natura rei et ante operationem intellectus, tum quia falsum est quod assumit Scotus, id est animali convenire ante omnem operationem intellectus non discurrere, nam ante omnem operationem intellectus datur solum entitas et realitas animalis quae habet et sensationem et discursum quem vero respicit animal respicit illa entitas in ordine ad sensationem praescindendo a discursu, unde solum sub conceptu animalis sive in ordine ad conceptum animalis non habet discursum sed ab illo praescindit, ut fusius explicavimus dum agerimus de perfectione obiectivi separabilitate probavimus de eadem entitate a parte rei nunquam verificari contradictoriam. Probatur 2do solis, in particulari de individuatione, quia aliquid distinctum ab alio cum eodem tamen convenire in aliqua ratione sub conceptu communi, ergo eadem res quae in ordine ad aliquas operationes convenit cum alijs, per seipsa est sine alio superaddito etiam ipsi distingui, ergo seipsa sit ratio haecceitatis et individuationis quae nihil est aliud quam ratio distinguendi unum ab alio. Probatur 2do: quia implicatio, haec in re Scotistae ponentes necessitatem distinctam ex natura rei: huiusmodi necessitas et individuatio ex distincta a quocunque

alio est hic

alio e tn ht dicatim cone cum alys individuis, qd a cu haecceitatem seu racem ultimo distinguentem ab ea alio, quare sicuti haecceitas Petri e distincta ab alys e cum ysdem se ipsa ht aliquam convenientiam e similitudinem, ita dici et qd eadem indivisibilis entitas Petri q ipsa e distincta a Petro Paulo caeterisq individuis e se ipsa etiam cum illis convenit e ht similitudinem in racione hois, aialis etc.

Obycies: si gradus metaphysici n distinguerent ex nra rei seipsis quae dicerentur de his gradibus essent falsa, ut qd aialitas prius racionalitate, qd ab illa dividat, e ubstrahat etc.

Rx qd eadem entitas et pluribus respectibus rei in ordine ad diversas operaciones representat ut meram explicationem, quae virtute multiplex, ita ut illud qd ex ipsis ex a parte rei licet n cum ea limitare, cum qua a nobis respicit, et ea ex multis illis operacionibus una e prior altera habens fundamentum in re existendi prius entitatem illam cum operacione priori deinde cum posteriori, v. g. qd posteriori e prior discursus e cognitione e ab illis supponit, habensq fundamentum secundum prius respectum aialis quam respectum racionalis, ex quo fit ut vera sit propositio qd aial ut aialitas prius racionali, nam qa particulae ut, quatenus, formaliter, n significant res ut sunt a parte rei sed se eadem in ordine ad respectum cum fundamento in re, ipsaeq illius propositionis n e qd entitas aialis sit prior entitate racionalis, sed solum sensus e qd entitas hois cum fundamento in re prius debet terminare respectum aialis quam respectum racionalis, sive qd idem e qd respectus aialis sit prior respectu racionalis, sive de aliqua entitate formet ille respectus n e necesse ut illa eadem possit terminare respectum racionalis, ita vero entitas quae terminat respectum racionalis sit etiam terminativa respectum aialis, simili racione cum dicimus qd aial ut aial n e racionale significat qd illud ens cum respicit respectu aialis consideratur in ordine ad quandam operacionem in ordine ad quam n consideratur cum respicit respectu racionalis, cum vero dicit aial abstrahit a racionalitate, sensus e qd respectus formalis racionalitatis e magis stricti e paucioribus potest applicari quam respectus aialitatis, e ideo sensus illius propositionis illiquis formaliter e in ordine ad respectus.

Obycies 2do: aial reperitur sine racionali, ergo ab illa distinguitur ex nra rei.

Rx aial qd e in hoie conjunctum cum racionali separatur ab illo nego antecedens, aial qd e in bruto e nunquam fuit conjunctum cum racionali, nego antecedens, e ideo hoc distinguitur realiter a racionali n vero illud.

Obycies 3tio: quae ht diversas definitiones distinguuntur ex nra rei, huiusmodi sunt aial e rationale.

Rx nego ma; cum e definitiones diversa sint respectus diversi, e de eadem re simplicissima contingeri respectus diversi in ordine ad diversas proprietates, sequitur qd etiam de eadem re possunt fieri diversae definitiones.

Obycies 4to: aliqua substantia ht suam individuacionem dependenter ab accidente, ut substantia divisibilis a quantitate, ergo individuacio distinguitur ab entia sicut distinguitur quantitas a substantia.

Rx nego antecedens, nam ut patet in quaest. de quantitate, substantia ht suas partes entitativas ex se e independenter a quantitate, unde illa ablata ut hic e si a Deo divideretur substantia post ablacionem quantitatis e una ejus pars poneretur in uno loco alia in alio adhuc esset dua individua substantiae.

Dices: ultima e completa individuacio quantitatis e cuiuscunq rei hoc prius simpliciter negatio ulterioris extensionis, ut explicatum e in physica, in alys etiam rebus individuis e ad summum ab aliquo extrinseco, ut patet in loco, nam eadem substancia entitative n e idem locus ex diversa

distantia ad

distantia ad partes fixas, et saltem in aliquibus individuis distinguit, nemine cogitante ab ectia.

R. ex dictis in hac quaestione solum probari quod individuatio non sumitur in omnibus eodem modo, quod aliquando individuatio addat connotatum aliquod extrinsecum vel aliquam negationem, verum secundum id quod individuatio importat in recto et pro quo supponit nunquam distinguitur ab entitate rei individuae, ut in exemplis allatis patebit intuenti.

Obiicies 5to: Aristoteles 9 metaph: cap. 15 ait intellectum non decipi circa simplicem substantiam, sed aut totum attingi aut nihil, sed intellectus attingit saltem non attingendo rationale quod ideo rationale non est una simplex substantia, alioquin intellectus deciperetur.

Respondemus Aristoteles esse quod circa simplicem substantiam, quam intellectus iudicio et operatione composita componit, quam simplici tantum apprehensione cognoscit intellectus non fallitur, quia in simplici apprehensione non est falsitas, ut explicatum est in lib. Perihermenias, ex quo loco nihil infertur contra nos, quia etiam quod intellectus attingit totam substantiam simplicem, quia ut patet ex dictis de quaestione obiectiva, dum cognoscit animal cognoscit etiam rationale secundum id quod dicit in recto.

ARTICULUS IIII

Quid sit Subsistentia et in quo differat a Natura?

Nomine naturae intelligitur primum operationum principium, ut in homine est humanitas quae importat materiam et formam unitas, quae vero natura non habet ex se stabilitatem ut sit alteri incommunicabilis, nam ex mysterio Incarnationis habemus quod natura humana possit alteri communicari, id est facere unum per se cum alio, ideo indiget subsistentia quae est ultimus terminus et complementum naturae reddens illam alteri incommunicabilem quod est idem ac per se subsistentem, subsistere est in se sistere et stare, nec ulterius progredi, quare subsistentia est ratio tribuens naturae incommunicabilitatem cum alio.

Subsistentia aliis etiam nominibus solet appellari, dicitur etc. et suppositalitas et personalitas, et etiam hypostasis, quanquam hoc ~~vocabulum~~ posteriorum acciperetur etiam pro concreto ex natura et subsistentia, differunt inter se suppositum quod est concretum ex natura et suppositalitate et persona, quia suppositum est commune tam rationali quam irrationali substantiae, persona vero definitur a Boëtio naturae rationalis individua existentia, quare haec duo differunt solum ratione naturae, naturae intellectuales subsistentes dicuntur personae, ut Deus, Angeli et homines, reliquae vero non intellectuales, ut equus, leo etc. dicuntur supposita seu naturae subsistentes, sed suppositum dicitur etiam quod de naturis intellectualibus, quia est utrisque commune. hypostasis aliquando vulgabatur pro ipsa substantia seu essentia, unde S. Hieronymus et alii PP. negant in Deo esse tres hypostases ne videantur multiplicare etiam essentiam, iam vero hypostasis ab Ecclesia sumitur pro subsistentia seu supposito et ideo iam libere Deo tribuuntur tres hypostases seu tres personae.

Ex dictis colligitur proprium effectum formalem subsistentiae explicari per incommunicabilitatem cum alio, subsistentia enim reddit naturam incommunicabilem, verum quia multiplex est incommunicabilitas cum alio, sicut enim esse aliquid incommunicabile cum alieno supposito licet communicabile alteri vel tanquam forma, vel tanquam pars, vel alia ratione, vel quod aliquid nulla ratione esse alteri incommunicabile, ideo est difficultas in explicando quaenam incommunicabilitas proveniat a subsistentia.

Prima sententia est quod subsistentia est principium incommunicabilitatis cum alieno supposito tantum, probatur: quia rationem formalem et totam subsistentiae non cognoscimus nisi ex revelatis in mysterio

mysterio Incarnationis, sed ex hoc solum colligitur quod subsistentia sit principium tantum incommunicabilitatis cum alieno supposito, & in Incarnatione verbum non assumpsit naturam humanam et assumpsit subsistentiam, ut docent Theol. etc., sed assumpsit solum incommunicabilitatem cum alieno supposito, nam humanitas Christi manet incommunicabilis alteri tanquam forma tanquam pars integralis etc. et subsistentia consistit solum in incommunicabilitate cum alieno supposito.

2da sententia est quod subsistentia sit principium incommunicabilitatis cum alio et tanquam supposito et tanquam subiecto sustentanti. Probatur quia subsistere est stare per se, sed eo ipso quod aliquid non communicat alteri tanquam supposito et subiecto sustentanti, stat per se, unde [illegible] rationalis licet sit in materia, quia ab illa non sustentatur, communiter dicitur forma subsistens, aliae vero formae materiales non subsistunt, quia sustentantur a subiecto. Ex hac sententia sequitur in composito humano duplicem esse subsistentiam partialem alteram formae alteram materiae, nec [illegible] sustentatur a subiecto, in caeteris vero compositis forma materialis est quidem modum subsistentiae per quem reddit incommunicabilis alieno supposito, qui modus complet et efficit subsistentiam materiae, ipse tamen non est subsistentia quia non reddit formam materialem incommunicabilem alteri tanquam subiecto sustentanti.

Tertia sententia est quod subsistentia est principium omnimodae incommunicabilitatis, in qua sunt duo modi dicendi; primus est quod modus ipse subsistentiae per se tribuat naturae omnimodam incommunicabilitatem quod tamen [illegible] difficultatem, quia natura humana ex se est sine illo modo superaddito et incommunicabilis alteri tanquam forma, tanquam pars integralis etc., sed non potest dari forma quae sit a natura ordinata ad tribuendum effectum qui antea supponatur in subiecto, quia esset etiam superflua et subsistentia non potest naturae tribuere omnimodam incommunicabilitatem, sed aliquam natura habet ex se.

2us dicendi modus est quod subsistentia dicat principaliter et in recto modum substantialem et in obliquo naturam, utrumque tamen essentialiter, sicut quia in definitione personalitatis ponitur etiam natura et distinguitur personalitas a suppositalitate tantum secundum naturam rationalem, modus autem ille naturae additus tribuit naturae solum incommunicabilitatem cum alieno supposito per quam completur incommunicabilitas incompleta quae ex se convenit naturae, et ideo posito illo modo natura habet omnimodam incommunicabilitatem, et quia quae tribuit ultimum complementum alicui totius dicitur semper tribuere totum, ut alibi explicavimus multis exemplis, ideo modus subsistentiae dicitur tribuere naturae omnimodam incommunicabilitatem.

In hoc modo dicendi salvatur quod verbum in Incarnatione assumpserit subsistentiam, quia assumpsit aliquid essentiale subsistentiae scilicet modum superadditum naturae et ablata parte aufertur totum. Neque etiam ex hoc sequitur quod verbum assumpserit partem subsistentiae creatae, quia assumpsit naturam humanam quae in hoc dicendi modo est pars essentialis subsistentiae, nam sequitur solum quod verbum assumpserit partem quae non sit subsistentia et pro qua non supponit subsistentia cum importetur in obliquo, neque est absurdum quod subsistentia componatur ex aliquo qui non sit subsistentia per se et per se acceptus, nam in ordine sensibili in parte integrali ligni, aquae etc. est pars suppositalitatis quae tamen non est suppositalitas, et forma materialis in sententia Suarij habet modum complentem subsistentiam materiae qui tamen non est subsistentia.

Dicendum est subsistentiam completam et simpliciter et ultimum complementum naturae in ratione subsistentiae existentis per se stantis et alteri incommunicabiles.

Pot: tum qa

Positivum qa subsistentia e vltimus terminus naturæ substantialis n alia rone nisi qa illam vltimo reddit incommunicabilem cum alioquin sine subsistentia posset alteri vniri e communicari ad faciendum vnum per se, tum qa subsistere simpliciter e ita subsistere in se sine ut eidem e ita perse stare vt n progrediatur vlterius, tum qa SS. PP. e Concilia ex coprobant humanitatem Xti n habere propriam subsistentiam, qa communicat verbo e cum illo facit vnum. Et subsistentia e ratio reddens naturam incommunicabilem alteri, dixi subsistentiam completam e simpliciter, qa vera dicendum e vtrum in substantia composita dentur subsistentiæ incompletæ e partiales, dixi subsistentiam e vltimum complementum naturæ &c, qa licet natura Angeli v.g. ex se e independenter a subsistentia habeat aliquos modos incommunicabilitatis cum alio, qa n potest alteri communicari se neque tanquam forma neque tanquam pars integralis, tn ex se habet vt possit communicari alieno supposito, imo etiam vt possit communicari e vniri cum propria subsistentia creata e cum illa facere vnum per se, posita vero e superaddita ratione formali subsistentiæ n potest alteri communicari vlla ratione, vnde licet ratio formalis superaddita naturæ n afferat secum omnes modos incommunicabilitatis sed aliquos supponat in natura n intelligitur habere rationem subsistentiæ completæ e simpliciter nisi quatenus connotat naturam habentem ex se alios modos incommunicabilitatis, sicut curvitas n habet rationem simitatis nisi quatenus connotat tale subiectum determinatum nempe nasum.

Dices naturam Angeli ex se e independenter a subsistentia habet n posse communicari alieno supposito et hanc incommunicabilitatem n habet a subsistentia superaddita.

R. nego ans, nam licet natura Angeli habeat ex se radicaliter exigentiam propriæ subsistentiæ ratione cuius dicitur fieri formaliter incommunicabilis alieno supposito, formaliter tn n habet ex se principium proximum e formale huius incommunicabilitatis.

Dices 2do. natura Angeli ex se habet n posse naturaliter communicari alteri tanquam supposito e solum supernaturaliter habet indifferentiam vt hac ratione alteri communicetur, sed natura n potuit restituere formam aliquam ad tollendam indifferentiam supernaturalem naturæ Angeli, et n potuit per hoc instituere subsistentiam.

R. Licet natura Angeli solum supernaturaliter possit vniri alieno supposito, tn naturaliter proprio potest vniri e communicari, cum e. natura creata pro sui limitatem n possit habere identificatum vltimum complementum e terminum subsistentiæ debuit naturaliter acquirere aliquid superadditum ratione cuius determinaretur e fieret suppositum completum, et hoc ergo institutum e subsistentia. R. qa res vltimo determinata implicat vt vlterius progrediatur e alteri communicetur, unde subsistentia affert etiam incommunicabilitatem cum alieno supposito e aufert illam indifferentiam supernaturalem subordinatam naturæ ad hanc auferendam.

ARTICULUS V

Vtrum Subsistentia superaddat naturæ aliquid positivum?

Durandus e Henricus apud Suarium disp: 34 sect: 2 num. 4 negarunt quicquam superaddere, siue positivum siue negativum, docent e. qd suppositum differt a natura sola ratione e ex modo significandi quatenus natura v.g. humanitas significat in abstracto, suppositum vero in concreto vt homo, vnde hns humanitatem cum tn in re idem sint homo e humanitas e vnum de altero possit prædicari.

Sed contra e,

Sec vtra ergo ex mysterio incarnaois de fide habemus humanitatem fuisse assumptam a Verbo non vero suppositum humanum ac proinde in Christo manere humanitatem singularem non vero suppositum creatum & haec duo distinguunt nemine cogitante, quia vnum potest manere sine alio.

Scotus in 3 dist. 1 q. 1 et dist. 6 q. 1 et alibi docet quod subsistentia et suppositum creatum nihil positiuum superaddit naturae singulari sed solum duplicem negationem, primam actualis negationem aptitudinalis terminationis ab alio sui ordinis, quia suppositum creatum non debeat esse aptum vlterius terminari vel compleri ab alio eiusdem ordinis creati, propterea anima separata non est suppositum quia est apta compleri a materia, et sic de alijs, quia haec habent rationem partis, secundam actualis esse negationem actualis terminationis ab alio alterius ordinis, propterea humanitas Christi Domini ex se non est suppositum nec habet propriam subsistentiam, quia completur et terminatur a Verbo diuino, licet enim humanitas habeat priorem negationem, scilicet aptitudinis et capacitatis naturalis vt ab alio sui ordinis terminetur tamen potest terminari et de facto terminatur a Verbo quod est alterius ordinis, quare suppositum in sententia Scoti dicit in recto naturam subsistentem individuatam et notat in obliquo duplicem negationem explicatam.

Dicendum est subsistentiam superaddere naturae indiuiduae aliquid positiuum distinctum ex natura rei, est sententia S. Thomae 3 parte q. 2 art. 2, Vasquez ibidem cap. 31, Suarez ibidem disp. 8 sect. 3 et disp. 34 metaph. sect. 2. Probatur haec sententia multis argumentis quae videri possunt apud Authores citatos, omnium efficacissimum sumitur ex paritate diuinarum personarum: personae diuinae habent proprias subsistentias quae prout ratione distinguuntur a natura diuina non superaddunt solum negationem, ergo pari ratione subsistentia creata prout distinguitur a natura non superaddit solum negationem. Ante est certum et admittitur a Scoto. Consequentia probatur: quia persona creata est quaedam participatio personae diuinae, nam quemadmodum Deus communicauit creaturis reliqua quae non involuunt infinitum sic quoque et illis communicauit perfectionem subsistentiae et vltimi termini naturae, vnde SS. Patres et Theologi eodem hoc modo loquuntur de subsistentia creata et diuina.

Quaeritur 3tio: vtrum in substantijs compositis subsistentia conueniat solum toti an etiam partibus?

Respondeo duplicem posse esse sensum quaesiti; primus an subsistentia sit simplex recepta immediate in vtraque parte, an potius composita ex duplici parte quarum vna sit in materia alia in forma, 2us sensus est an partibus ex quibus componitur subsistentia competat rectius et ratio subsistentiae ita vt etiam forma vel materia distributiue accepta subsistat. Quod spectat ad primam partem dico cum Suarez disp. 34 sect. 5 in substantijs compositis subsistentiam esse compositam. Probatur: quia melius ita proportionatur essentiae, sicut per eandem rationem alibi posuimus existentiam compositam, confirmatur: quia subsistentia est ratio determinans existentiam ad esse per se, sed in composito duplex est existentia partialis ergo etiam duplex subsistentia seu ratio determinans ad esse per se.

Quod spectat ad 2dum, Vasquez 1 parte disp. 125 cap. 4 num. 17 et 3 parte disp. 32 existimat non dari subsistentias partiales ac proinde nec materiam neque formam rationalem in composito vlla ratione subsistere. Fundamentum est, quia esse per se in quo

consistit

ristit neptg subsistia repugnat cum ee in toto & repugnat vt mãa e foã existentes in toto subsistant e sint per se. Suarez disp: 34 sect. 5 affirmat dari subsistias partiales e tam mãam quam Aiam tẽdalem in composito existere.

pro solutione.

Notandum ẽ ex S. Thoma 1 parte q. 75 art. 2 ad 1mum subsistens accipi põe dupliciter, 1mo quocunq subsistente, 2do pro subsistente completo, 1mo modo inquit S. Thomas excludit inhærentiam accidentis, 2do excludit imperfectionem partis, ex quo sequitur Aiam rãoalem ẽe subsistentem 1modo, id ẽ, cum addito partialr   incomplete n 2do. qua doctrina pt vlterius explicari, nam ẽe in alio ꝗ opponitr modo eẽdi per se accipitr multipliciter, 1mo vt ẽ proprium accidentis ꝗ definitr ẽe in alio ẽ n vt pars, qã ẽ in toto substrali ꝗd denominet vt n vtcq pars sed illud supponit cstitutum; 2do ẽe in alio dicitr de partibg substrialibg vt mãa e foã, quæ ita st in toto vt illud cstitueant, inter foãs vero substriales foã mãalis magis per se ẽ in toto quam Aia rãoalis, qa hæc rãaliter existit extra totum, illa vero n pt ẽe nisi in toto, quare similiter etiam ẽe per se multipliciter dicitr, 1mo prout excludit inhærentiam accidentis ẽ in hac acceptione partes substriales cstituentes totũ conveniunt ẽe per se ẽ n in alio., 2do ẽe per se dicitr prout excludit dependentiã a toto, in qua acceptione Aia rãoalis ẽ subsistens n vero foæ mãales.

3tio accipitr prout excludit imperfectionem partis, ẽ in hac acceptione convenit ẽe per se tantummodo ẽ e. idem ac subsistere complete, cum partibg convenit solum subsistere partialiter, inter subsistias partiales illa quæ excludit tam inhærentiam accidentis quam dependentiam a toto ẽ pfectior altera excludente solum inhærentiam, ẽ ideo pfectig ẽ in sensu magis rigoroso dicitr subsistere de Aia rãoali e mãa quam de formis mãalibus.

Dicendum ẽ dari subsistias partiales seu partibg componentibg substantiam convenire neptum subsistias. Pbtr 1mo: qa Aia rãoalis e mãa 1mo & vere ẽ proprie creantr quamvis sint in composito & vere subsistunt n complete e totaliter sed partialiter, pbtr seq: qa vt sæpe docet S. Thomas ẽ oẽs communiter, creao ẽ rerum subsistentium. Pbtr 2do: subsistere ẽ ẽe per se ẽ n in alio, sed mãa e foã convenit etiam cum st in toto n ẽe in alio ẽ sequenter ẽe per se, qa n st in alio per inhærentiam sicut st accidentia, & convenit illis subsistere, n complete & incomplete ẽ partialiter. Confirmatr: neptg substia qui primo ẽ per se 1mo etiam simpliciter ẽ sine addito convenit toti composito tribuitr cum addito etiam partibg componenti, nam ẽ mãa e foã distributive accepta st substia, n complete sed incomplete. & etiam neptg subsistia qui per se ẽ simpliciter convenit toti tribui debet etiam partibg cum addito incomplete e partialiter.

Ad fundtm 1mæ sentiæ R. qd ẽe per se complete repugnat cum ẽe in toto, n vero ẽe per se partialiter ẽ incomplete, vt ptt ex dictis.

Obyceres 1mo: Aia rãoalis in toto n ẽ partialis psona neq partialis hypostasis & neq etiam

e neq etiam e partialiter subsistens.

R. nego seq: latius ee potest subsistentia quam persona et hypostasis, subsistentia e. dicitur etiam de rebus inanimatis et de natura irrationali, vnde forma rationalis separata a Vasquez et alys communiter dicitur subsistens, non tamen dicitur ee persona partialis aut semipersona, et ratio vlterior e, quia denominatio persona hypostasis et suppositi sumitur solum in ordine ad totum non in ordine ad partes, sicut denominatio hominis convenit soli toti non partibus, neq e. anima et homo partialis sed pars hominis, denominatio vero subsistentis sumitur etiam per ordinem ad partes, vt patet ex dictis.

Obycies 2do: gutta aquæ si non sit alteri vnita e suppositum et si alteri vniatur desinit ee suppositum ergo sola negatio vnionis cum alio satis e ad constituendum compositum sine alio positivo superaddito. Consequentia patet quia ea negatio posita ponit et ea ablata tollit.

R. suppositum dicere duo scilicet naturam substantialem integram et modum subsistentiæ, negatio autem vnionis et continuationis huius guttæ cum alia requiritur ad individuationem huius guttæ seu vt sit hæc numero gutta distincta a qualibet alia, vt dictum e de quantitate, nam in ys quæ habent partes homogeneas completa individuatio superaddit entitati negationem extensionis et continuationis cum alia, requiritur ergo negatio vnionis cum alia adhoc vt gutta aquæ sit hæc seu vt sit hoc individuum, et consequenter etiam vt sit suppositum, quod, vt diximus importat individuum substantiale, sed hoc non e satis ad rationem suppositi, quia in Christo Domino e natura humana individuata, non tamen humanum e creatum suppositum, quare ad suppositum requiritur præterea subsistentia positiva, vt probatum est, in forma ad argumentum præterea ans quia vt supra diximus suppositum dicitur solum de toto non de partibus, et nego seq: quatenus e quod illa negatio continuationis cum alio requiratur adhoc vt gutta constituat suppositum aliud quod illa sit satis adhoc vt sit suppositum, primum e verum, quia ea negatio requiritur ad individuum completum sine quo non e suppositum, 2dum e falsum, quia manente illa negatione non auferret ab aqua subsistentia non esset suppositum.

Ex dictis colligitur quod suppositalitas seu subsistentia in continuo actu vna sicut partes actu distinctas, quod tamen fieri plures per separationem et divisionem sicut possunt fieri diversæ partes eiusdem continui, aly tamen existimant in continuo subsistentiam ee indivisibilem et replicatam per omnes partes continui, ita vt cum additur vel detrahitur aliqua pars continui v.g. vna gutta maris mutetur tota eius subsistentia, sed melius ponitur subsistentia proportionata suo subiecto, divisibilis ad divisionem continui, et incredibile videtur quod ablata e mari aliqua parva gutta debeat mutari tota maris subsistentia.

Obycies 3tio: SS. PP. expresse asserunt naturam humanam Christi Domini non habere propriam subsistentiam quia vnitur divinitati Verbo, sed ipsi dari subsistentia partialis nulla e, hæc illorum dici potuit quod subsistentia natura humana e partialis ac proinde quod cum subsistentia Verbi facere vnum per se et vnam subsistentiam completam.

R. non posse dici quod subsistentia propria humanitatis sit subsistentia partialis, quia hac ratione natura humana subsistens propria subsistentia esset totaliter ens incompletum

et pars

e pars alterius, atque ita nullo modo esset ens completum; sed urgebit adhuc, quia etsi natura humana subsistens propria subsistentia sit quidem completa in ordine naturali, quatenus cum alia re naturali non potest facere unum, id satis esse videtur ut modo dicatur simpliciter ens completum; verum ponite quod non repugnet subsistentia partialis, tunc etiam poterit quod subsistentia humana sit incompleta et partialis in ordine supernaturali, quia cum Verbo potest facere unam subsistentiam completam atque ita nulla est ratio in Christo non manere propriam subsistentiam creatam.

R. quod non licet hac ratione philosophari, quia in Christo Domino ponerent duo entia omnino persona simpliciter completa, quod repugnat Patribus et Conciliis, natura enim humana cum propria subsistentia est ens et persona simpliciter completa, alioquin de nullo verificaretur simpliciter quod sit persona completa et similiter Verbum divinum est persona completa. Ergo, unde Christus simpliciter non esset una sed duae personae.

Ex dictis colligitur subsistentias partiales fore et naturae comparari inter se ut actum et potentiam, patet quia faciunt unam subsistentiam completam neque alia ratione possunt facere unum nisi ut actus et potentia, tum quia debent proportionari cum existentiis illarum partium quae alibi probavimus comparari ut actum et potentiam cum partibus ipsis et quamvis subsistentia forma non tribuat subsistentiam materiae in qua recipit effectum formalem subsistendi tribuit tamen unam subsistentiam completam et habere complementum ultimum sibi debitum sicut existentia formae tribuit existentiam materiae non existere sed esse existentiam completam.

Quaeres 2do quaenam sit causa subsistentiae?

R. causam efficientem principalem esse generantem, quia a generante producuntur omnia quae debent rei in primo instanti generationis, huiusmodi autem est subsistentia, causa vero efficiens immediata et intrinseca est ipsa natura, quia sicut aliae proprietates emanant immediate ab ea, ita subsistentia debet immediate emanare a natura substantiali cui debetur tanquam proprietas.

Dices: inhaerentia accidentis non fit ab accidente, ergo neque subsistentia a natura.

R. disparitatem esse quia inhaerentia accidentis est unio cum subiecto, et sicut unio substantialis non emanat a partibus unitis, quia generans partim in hoc nil aliud producit nisi unionem, ita neque unio accidentis debet emanare ab accidente, subsistentia vero non est ratio unionis naturae cum alio et ideo de illa est dispar ratio.

Quaeres 3tio an subsistentia sit principium influens in operationes quae fiunt a supposito?

R. negative cum Suarez disp. citt. sect. 7 num. 6; probatur 1mo quia operationes humanae Christi Domini procedunt tanquam a principio adaequato a natura humana et subsistentia non est earum principium. Antecedens patet, in eas operationes non influit subsistentia creata, quia haec non est in Christo, neque subsistentia Verbi, quia nulla operatio ad extra procedit ab una persona divina quin procedat ab omnibus, unde dicuntur operationes Trinitatis ad extra esse indivisae, sed si subsistentia Verbi influeret in operationes humanas Christi Domini illa sola operaretur ad extra, quia sola est unita naturae humanae; probatur 2do subsistentia componit naturam completam in ratione naturae et supponit completam in ratione principii activi, natura enim definitur principium motus etc. ; 3tio per eosdem argumentis probatur subsistentiam non esse principium passivum operationum, quia operationes in Christo Domino recipiuntur in sola natura, et quia natura est sufficiens principium passivum, ut patet ex eius definitione.

Dices:

Dices: subsistentia in divinis complet naturam in ratione principii formalis generandi et spirandi, ergo etiam in creatis.

Resp. disparitatem, quia cum natura divina eadem reperiatur in Patre et Filio non potest esse principium formale generandi filium, quia inter generans et genitum debet esse distinctio quae in divinis solum est inter personalitates, in creatis vero ipsamet natura producens est distincta a natura producta, ideo ipsa est sufficiens principium productionis.

Adde tamen cum eodem Suarez subsistentiam non se habere concomitanter ad operationes, sed per se praerequirit ex parte principii, probatur: ex natura rei prius quaeritur res in suo esse completa quam operetur, sed subsistentia est complementum naturae a quo procedunt operationes, ergo ordine naturae prius res subsistit quam operetur. Probatur 2do: subsistentia in aliquo genere causae praerequiritur ad esse naturae, ergo etiam ad eius operationes, quia operationes sequuntur ad esse. Ans. probatur: natura dependet in esse a subsistentia, ita ut sine subsistentia, vel alio supplente eius sustentationem non possit existere, ergo subsistentia est aliqua ratione prior esse naturae, hoc 2dum Ans. probatur: quia natura sine subsistentia est ens substantialiter incompletum et naturaliter sine propria subsistentia esse non potest, ergo natura sustentatur et manutenetur intime a subsistentia. Conseq. probatur: quia ens incompletum dependet et manutenetur intime a suo complemento sine quo non potest naturaliter existere, ut patet inductione in materia et forma materiali, quas ob hanc rationem alibi ostendimus invicem dependere, vide quae diximus in quaestione de causa materiali et formali. Dixi naturam dependere a subsistentia in aliquo genere causae, scilicet: in genere causae formalis extrinsecae, subsistentia enim est forma quae informando naturam tenet illam intime, sicut forma substantialis tenet in esse materiam, nec obstat quod subsistentia causetur a natura tanquam a subiecto sustentante, quia mutua causalitas in diverso genere non repugnat, subsistentia vero Verbi divini supplet circa humanitatem vicem subsistentiae creatae non in genere causae formalis, quia hoc repugnat Verbo, sed alia ratione sustentando humanitatem sibi unitam sicut Deus potest supplere causalitatem formae circa materiam in alio genere causae.

Subsistentiae opponitur inhaerentia quae nihil est aliud quam unio accidentalis per quam accidens inhaeret et unitur subiecto, distinguitur inhaerentia actualis ab accidente, quia in Sacramento Eucharistiae separatur inhaerentia ab accidente et remanet quantitas panis sine unione ad subiectum; dixi inhaerentiam actualem distingui, nam aptitudinalis est ipsa entitas accidentis, ipsa vero inhaerentia et unio actualis per se ipsam et entitative non per aliquid superadditum unitur subiecto, ne detur processus in infinitum; et idem dicendum est de aliis accidentibus, quae nec per ullam potentiam transferri possunt de uno subiecto in aliud, neque existere separata ab omni subiecto, quia in his non habemus fundamentum distinguendi inhaerentiam ab eorum entitate cum nunquam reperiantur, neque possint reperiri separata ab inhaerentia, dari autem aliqua accidentia huiusmodi quae entitative sint affixa alicui subiecto et conditionem actus modi, probatur: quia illa quae se habent per modum ultimi determinativi et unionis actualis cum alio, se ipsis debent uniri, ne detur processus in infinitum.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST